

KUTSESTANDARD

Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6

Kutsenimetus	Eesti kvalifikatsiooniraamistiku (EKR) tase
Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6	6

A-osa

KUTSEKIRJELDUS

A.1 Töö kirjeldus

Mootorsõidukijuhi õpetaja loob eeldused ja tingimused teeliikluses kasutatava sõiduki juhile vajalike teoreetiliste teadmiste ja praktiliste oskuste kujunemiseks.

Mootorsõidukijuhi õpetaja töötab iseseisvalt keerulistes ja ettearvamatutes olukordades, võtab vastutuse töö- või õppesituatsioonides. Ta vastutab üksikisikute ja rühmade kutsealase arengu juhtimise eest.

Mootorsõidukijuhi õpetaja suunab teeliikluses kasutatava sõiduki juhiks õppija õppeprotsessi, vajalike teadmiste, oskuste, hoiakute ja vastutuse kujunemist ning valmistab teda ette elukestvaks õppeks.

Mootorsõidukijuhi õpetaja tegutseb aktiivse ja efektiivse meeskonnaliikmena, õppides teistelt ning jagades omandatud teadmisi, oskusi ning kogemusi kolleegidega. Teeb koostööd kolleegidega individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava arendamiseks ning õppija või õpirühma õpiprobleemide lahendamiseks. Mootorsõidukijuhi õpetaja on võimeline looma õpilasega usaldusliku suhte.

Töö õpetajana eeldab stabiilset närvisüsteemi ning võimet kontrollida oma emotsioone. Mootorsõidukijuhi õpetaja on suuteline käituma adekvaatselt probleem- ja kriisilukordades. Ta on sõbralik, rahulik ja tasakaalukas, analüüsivõimeline, liiklejana korrektne.

Tööülesannete täielik loetelu on toodud Lisas 1: Tööosad ja tööülesanded

A.2 Tööosad

- A.2.1 Mootorsõidukijuhi teooriaõppe läbiviimine
- A.2.2 Mootorsõidukijuhi praktilise õppe läbiviimine

Valitavad tööosad

- A.2.3 Mootorsõidukijuhi järelkoolituse läbiviimine

A.3 Töö keskkond ja eripära

Mootorsõidukijuhi õpetaja tööaeg on paindlik vastavalt töötaja ja tööandja vahel sõlmitud kokkuleppele.

Töö toimub siseruumides, välitingimustes ning selleks otstarbeks kohaldatud sõidukis. Siseruumides kehtivad üldised õpperuumidele esitatavad tervisekaitsenõuded, välitingimustes töötades tuleb jälgida kehtivaid töötervishoiu ja -ohutuse nõudeid.

Sõiduõppe eripäraks on liiklemisega kaasnevad riskid ja ohutegurid (nt müra, vibratsioon, heitgaasid jmt).

A.4 Töövahendid

Mootorsõidukijuhi õpetaja kasutab oma töös mitmesuguseid õppevahendeid: audiovisuaalseid õppevahendeid, simulaatoreid, trenaažööre, mudeleid, õppesõidukit jm.

A.5 Tööks vajalikud isikuomadused

Mootorsõidukijuhi õpetaja tegevuse eeldusteks on emotsionaalne intelligentsus, psüühiline tasakaalukus, tunnetusvõimed (mõtete soravus, loogiline mõtlemine, visuaalne mälu, ruumiline kujutlusvõime, kontsentreerumisevõime), koormus- ja pingetaluvus, liigutuste täpsus, otsustus- ja reageerimiskiirus.

Tööks vajalikud iseloomujooned on enesedistsipliin, nõudlikkus, korrektsus ja täpsus.

A.6 Kutsealane ettevalmistus

Tavaliselt on mootorsõidukijuhi õpetaja kõrgharidusega ning saanud erialase ettevalmistuse vastavalt liiklusseaduses kehtestatud nõuetele. Mootorsõidukijuhi õpetaja peab vastama kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele esitatud nõuetele kutseseaduse tähenduses.

A.7 Enamlevinud ametinimetused

Mootorsõidukijuhi õpetaja võimalikud ametinimetused on mootorsõidukijuhi õpetaja, liiklusteooria- ja sõiduõpetaja, liiklusõpetaja, sõiduõpetaja, liiklusteooria õpetaja.

A.8 Reguleerimisalad kutselal tegutsemiseks

Mootorsõidukijuhi õpetaja kutselal töötamiseks nõutavate dokumentide loetelu on toodud liiklusseaduses.

B-osa KOMPETENTSUSNÕUDED

B.1 Kutse struktuur

Mootorsõidukijuhi õpetaja kutse moodustub kohustuslikest ja valitavatest kompetentsidest. Selle kutse taotlemisel on nõutav kohustuslike kompetentside B.2.1 – B.2.2 ja B.2.4 tõendamine ning valitav kompetents on B.2.3

B.2 Kompetentsid

KOHUSTUSLIKUD KOMPETENTSID

B.2.1 Mootorsõidukijuhi teooriaõppe läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) koostab individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava, juhindudes mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavast, seades õppetunni eesmärgid, valides eesmärgi saavutamist võimaldavad hindamis- ja õppemeetodid; 2) valmistab õpperuumi ette õppetööks, juhindudes õppeplaani ja tunnikavast ning hinnates õppeklassi vastavust tervisekaitse nõuetele; 3) valib ja koostab teooriaõppe läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid, juhindudes õppeplaani ja tunnikavast; 4) valmistab õppija ette õppetunniks, teavitades õppijat õppe sisust, eesmärkidest ja oodatavatest õpitulemustest; 5) juhendab ja nõustab õppija iseseisvat tööd, kujundades tema iseseisvaid õpioskusi, toetades õppija arengut, suunates teda iseseisvale ja elukestvale õppimisele; 6) viib läbi õppetunni, juhindudes õppeplaani ja tunnikavast; 7) teeb koostöös õpperühmaga õppetunnist kokkuvõtte, hinnates õppetunnile seatud õpiväljundite saavutamist; 8) juhindudes kooli õppekavast hindab õpiväljundite saavutamist ja vastavust mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele. Hindamismeetod(id): praktiline töö (nt tunni läbiviimine), valikvastustega test või avatud vastustega küsimustik, vestlus, eneseanalüüs, portfoolio, supervisioon või arengutreening.	
B.2.2 Mootorsõidukijuhi praktilise õppe läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) koostab individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava, juhindudes kooli õppekavast, selgitades välja õppija eelneva sõiduuskuse, seades õppesõidu tunni eesmärgid, valides eesmärgi saavutamist võimaldavad hindamis- ja õppemeetodid; 2) valmistab õppesõiduki ette õppetööks, juhindudes mootorsõidukijuhi ettevalmistamise eeskirja nõuetest ja tehnonõuetest; 3) valib ja koostab praktilise õppe läbiviimiseks vajalikud õppematerjalid (nt liikluskkeemid, harjutusplatsi nõuetekohane ülesehitamine), juhindudes koostatud õppeplaani ja praktilises õppes esinevatest tüüpsituatsioonidest; 4) valmistab õppija ette õppesõidu tunniks, teavitades õppijat õppe sisust, eesmärkidest ja oodatavatest õpitulemustest ning hindamispõhimõtetest ja hinnates õppija valmisolekut õppesõidu tunniks;	

- 5) juhendab ja nõustab õppija iseseisvat tööd, kujundades tema iseseisvaid õpioskusi, toetades õppija arengut, suunates teda iseseisvale ja elukestvale õppimisele;
- 6) viib läbi õppesõidu tunni, andes õppijale ülesandeid, juhendades nende täitmist, kujundades enesehindamisoskusi, analüüsides ja tagasisidestades tegevust selliselt, et see motiveerib edasist arengut;
- 7) teeb koostöös õppijaga õppesõidu tunnist kokkuvõtte, analüüsib seda ning seab eesmärgid järgmiseks tunniks;
- 8) juhendades kooli õppekavast hindab õpiväljundite saavutamist ja vastavust mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuetele.

Hindamismeetod(id): praktiline töö (nt tunni läbiviimine), sõidueksam, valikvastustega test või avatud vastustega küsimustik, vestlus, eneseanalüüs, portfoolio, supervisioon või arengutreening.

VALITAVAD KOMPETENTSID

B.2.3 Mootorsõidukijuhi järelkoolituse läbiviimine	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) suunab õppijat välja selgitama ja läbi mõtlema järelkoolitusele sattumise asjaolusid ning arendama tõhusamaid eneseregulatsiooni strateegiaid; 2) tuginedes eelnevale liikluskäitumise analüüsile, vestlusele ja/või testidele selgitab välja riskeeriva käitumise põhjused ja vajadusel suunab õppija vastava erialaspetsialisti juurde konsultatsioonile; 3) arendab õppija enesehinnanguoskusi, luues selleks vajaliku õpikeskkonna ning kasutades õppijat aktiveerivaid õppemeetodeid; 4) standardiseeritud testi ja/või vestlusega selgitab välja õppija motivatsiooni käituda riske vältivalt, teisi liiklejaid arvestavalt ja keskkonda säästvalt.	
Hindamismeetod(id): praktiline töö (nt tunni läbiviimine), valikvastustega test või avatud vastustega küsimustik, vestlus, eneseanalüüs, portfoolio, supervisioon või arengutreening.	

KUTSET LÄBIVAD KOMPETENTSID

B.2.4 Mootorsõidukijuhi õpetaja, tase 6 kutset läbiv kompetents	EKR tase 6
Tegevusnäitajad: 1) koostab ja vormistab nõuetekohaselt õppetöös vajalikud ja seadusandlusega ettenähtud dokumendid; 2) tegutseb aktiivse ja efektiivse meeskonnaliikmena, õppides teistelt ning jagades omandatud teadmisi, oskusi ning kogemusi kolleegidega; 3) teeb koostööd kolleegidega individuaalse ja/või õppegrupi õppeplaani ja tunnikava arendamiseks ning õppija või õpirühma õpiprobleemide lahendamiseks; 4) valib olukorrale sobiva suhtlemistasandi ja -viisi; 5) kasutab õpetamisel valdkonna terminoloogiat, väljendades end selgelt, arusaadavalt ja veenvalt; 6) ennetab ja lahendab õppe läbiviimisel võimalikke probleeme; 7) loob õppimist ja õppija arengut toetava keskkonna, arvestades õppija või õppegrupi eripära; 8) arvestab mitmekultuurilise õpikeskkonna eripäraga; 9) kujundab õppijas teisi liiklejaid arvestavaks, ohutuks ja keskkonda säästvaks liikluskäitumiseks vajalikke kompetentse; 10) analüüsib oma tegevust, seab arengueesmärgid ja täiendab oma kutse- ja erialast kompetentsust; 11) kasutab õppetöö keelt tasemel B2 (vt Lisa 2 Keeleoskuse hindamise skaala); 12) kasutab oma töös arvuti tasemel: AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond, AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus, AO3 – Tekstitöötlus, AO4 – Tabelitöötlus, AO5 – Andmebaasid, AO6 – Esitus, AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon (vt Lisa 3 Arvuti kasutamise oskuse kriteeriumid).	
Läbivad teadmised: Kutsealaga seonduv seadusandlus (nt riiklik õppekava, mootorsõidukijuhi kvalifikatsiooninõuded, mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord jne).	
Hindamismeetod (id):	

Läbivaid kompetentse hinnatakse integreeritult kõigi teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus.

C-osa ÜLDTEAVE JA LISAD

C.1 Teave kutsestandardi koostamise ja kinnitamise kohta ning viide ametite klassifikaatorile	
1. Kutsestandardi tähis kutseregistris	21-23112011-2.1/1k
2. Kutsestandardi koostajad	Heli Ainjärv, Tallinna Ülikool Haapsalu Kolledž, MTÜ Liikluskoolitajate Liit, Niguliste Autokool OÜ Malle Kiisma, MTÜ Liikluskoolitajate Liit, Testudo OÜ Ants Kukk, Tallinna Tehnikakõrgkool, MTÜ Liikluskoolitajate Liit Enn Saard, Eesti Autokoolide Liit, Aide Autokool Henn Rebane, Eesti Autokoolide Liit, OÜ Autosõit
3. Kutsestandardi kinnitaja	Hariduse Kutsenõukogu
4. Kutsenõukogu otsuse number	7
5. Kutsenõukogu otsuse kuupäev	23.11.2011
6. Kutsestandard kehtib kuni	27.09.2016
7. Kutsestandardi versiooni number	1
8. Viide Ametite Klassifikaatorile (ISCO 08)	2320 Kutseõpetajad
9. Viide Euroopa kvalifikatsiooniraamistikule (EQF)	6
C.2 Kutsenimetuse võõrkeeles	
Inglise keeles	Driving Instructor, level 6
C.3 Lisad	
Lisa 1 Tööosad ja tööülesanded	
Lisa 2 Keelte oskustasemete kirjeldused	
Lisa 3 Arvuti kasutamise oskused	